

Střední odborná škola podnikání a obchodu, spol. s r.o., Rejskova 4, Prostějov

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE
RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ŽÁKŮ

pro školní roky 2014 - 2018

Tato minimální preventivní strategie je součástí pedagogické dokumentace školy. Je vypracována v souladu s platnými právními předpisy na základě příslušných metodických pokynů a slouží jako základní pomůcka pro preventivní aktivity školy v průběhu celého školního roku. Za její sestavení odpovídá školní metodik prevence.

Vedení školy a pedagogický jsou každoročně na začátku školního roku na společné poradě seznamováni s aktuálním minimálním preventivním programem pro daný školní rok, který vychází z dané preventivní strategie školy. Vlastní prevenci rizikového chování žáků realizují třídní učitelé a vyučující, do jejichž předmětů spadají jednotlivá témata. Garantem je školní metodik prevence. Účinnost minimálního preventivního programu je vyhodnocována vždy na konci školního roku ve spolupráci s vedením školy.

A. PEDAGOGOVÉ A OSTATNÍ ZAMĚSTNANCI ŠKOLY

1. Plán akreditovaného vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence SPJ

Název a zaměření vzdělávání	Počet hodin	Realizátor – organizace, odborník	Počet školených pedagogů
„Studium k výkonu specializovaných činností – prevence sociálně patologických jevů“	250	Resocia, OBČANSKÉ SDRUŽENÍ Domaželice 36, 751 15 Domaželice, IČ: 70862133 Akreditace MŠMT č.: 34 780/2005-25-460	Mgr. Ilona Ambrožová
„Studium k výkonu specializovaných činností – výchovné poradenství“	250	MASARYKOVA UNIVERZITA, BRNO	Mgr. Jitka Vránová

Naším základním a každodenním úkolem je vybudovat a udržet zdravé klima ve škole, nastolit a průběžně upevňovat vzájemnou důvěru mezi učiteli, žáky a jejich rodiči. To je nezbytným předpokladem účinnosti jakýchkoli dalších preventivních aktivit.

Plnění vymezených dílčích cílů dává konkrétní podobu **minimálnímu preventivnímu programu**, který je zaměřen zejména na následující oblasti:

- prevence drogové závislosti
- prevence alkoholismu
- prevence kouření
- oblast sociální prevence – výchova proti projevům násilí, kriminalitě a delikvenci (budování kladných hodnotových systémů)
- prevence virtuálních drog - počítače, televize (netolismus)
- prevence patologického hráčství (gamblerství)
- prevence záškoláctví
- prevence šikany a kyberšikany
- prevence vandalismu
- prevence xenofobie, rasismu a náboženského extremismu
- oblast zdravého životního stylu (poruchy přijímání potravy)
- oblast sexuální prevence
- poskytnutí dostatečných nabídek směřovaných ke vhodnému využití volného času
- zvyšování sociálních dovedností a posilování komunikačních dovedností

V souvislosti s charakterem minimálního preventivního programu si klademe tyto dílčí cíle, které budou naplňovány jak v oblasti vyučování, tak také v oblasti mimoškolní a zájmové činnosti.

2. Organizace a struktura prevence

Výchovný poradce - Mgr. Jitka Vránová

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech, setkává se s žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na výchovného poradce obracejí v případě

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlém i trvalém neúspěchu v učení
- obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- krádežích ve třídách

Výchovný poradce diagnostikuje situaci. Navrhuje opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc (adresář sociálních služeb apod.) linku bezpečí a další organizace. Může se zúčastnit komunitních kruhů ve třídách, které organizují učitelé a zajišťují tak prevenci konfliktů a problémů žáků. Obrací se na sociální odbor, kurátory v případě podezření na problém v rodině, porušování zákona.

Metodik prevence – Mgr. Iona Ambrožová

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice SPJ ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci minimálního preventivního programu.

V průběhu školního roku na poradách proškoluje pedagogické pracovníky, po př. správné zaměstnance v problematice rizikového chování žáků - diagnostika, řešení, prevence.

Třídní učitel. Učitelé.

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodika prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhnou opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (e-mail, mobil).

Ředitel školy – Mgr. Václav Křupka

Zástupce ředitele školy – Mgr. Marek Moudrý

Sledují efektivitu prevence rizikového chování. Sledují problémy v kontextu celé školy a provádějí personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy.

B. RODIČE

Rodiče jsou na třídních schůzkách seznámeni s činností ŠMP. V prvních ročnících se metodik osobně rodičům představí, upřesní, kde má kabinet a kdy konzultační hodiny. Osobní schůzku lze domluvit kdykoli po předchozí telefonické domluvě.

O jednorázových akcích jsou rodiče v průběhu školního roku informováni přes webovou aplikaci BAKALÁŘI. Další informace mohou také získat na nástěnkách v prvním patře školy. (Nástěnky jsou určeny především žákům školy a jejich rodičům. Získají zde základní informace a kontakty na organizace zabývající se řešením různé problematiky. Za obsah nástěnky a aktualizaci je zodpovědný metodik prevence).

Mailové adresy všech učitelů a telefonický kontakt je umístěn na webu.

Případné nevhodné nebo rizikové chování žáků je vždy řešeno ve spolupráci s rodiči (zákonnými zástupci) dítěte.

Aktivita podporující spolupráci školy s rodiči

Název aktivity	Datum konání	Vedoucí programu
Adaptační kurz pro žáky 1. ročníku	1. - 3. září	TU
Dny otevřených dveří	Zimní měsíce	Všichni vyučující
Třídní schůzky a konzultace	Během roku 3krát	Všichni vyučující
Školní ples	Únor	TU 4. ročníků
Lyžařský kurz	Zimní měsíce	Vyučující TV
Kul. Orient. akt. – divadla, kina, muzea	Průběžně	Vyučující ČJ
Akce školního parlamentu	Průběžně	

C. SPOLUPRÁCE S OKOLÍM ŠKOLY

Metodickým a garančním pracovištěm v oblasti preventivních aktivit pro naši školu je Pedagogicko-psychologická poradna Prostějov. Metodik prevence školy se účastní seminářů a informativních setkání pořádaných poradnou.

1. Organizace a odborníci, kteří se budou podílet na prevenci SPJ

Organizace	Jméno odborníka	Kontakt (adresa, telefon, e-mail)
PPP Prostějov	Mgr. V. Recová	ppp@ppp-olomouc.cz , vlastarec@volny.cz , tel: 582 344 237
Okresní protidrogový koordinátor	Mgr. Bc. Pavlína Dočkalová	582329701, http://www.mestopv.cz
OO Policie ČR Prostějov	Por. Bc. F. Kořínek	krpm.otp.prostejov@pcr.cz
Městská Po		prevence@mpprostejov.cz
NZDM Prostějov -	D. Bezdomnikov	nzdm.pv@podaneruce.cz
Odbor sociálně-právní ochrany dětí MÚ	Mgr. Bc. Dočkalová Pavlína	324 582329545
Agentura JL	p. J. Lazar	agenturajl@quick.cz

V rámci volnočasových aktivit využívají žáci nabídku sportovního kroužku v tělocvičně školy – Mgr. H. Andrásková.

D. ŽÁCI

Seznámení žáků s činností:

- osobní představení se ŠMP v jednotlivých třídách – snaha, aby metodik vyučoval co nejvíc hodin výchovy k občanství, etické výchovy apod.
- konzultační hodiny – na dveřích kabinetu, na webu školy (pro rodiče jindy po telefonické dohodě, pro žáky kdykoliv po předchozí dohodě)
- schránka důvěry – klíče má výchovný poradce, je vybírána každé pondělí
- nástěnka – důležité kontakty + nástěnky v jednotlivých třídách
- aktuální informace pro rodiče web školy, BAKALÁŘI
- žakovský parlament:
 - rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití
 - je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy, spolupráci napříč ročníky
 - pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách
 - každá třída má jednoho nebo dva poslance

1. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Zpracován jako samostatný dokument

2. PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Zpracován jako samostatný dokument.

3. PROGRAM OSTATNÍCH PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

3. 1. Rámcová prevence pro žáky ve třídnických hodinách

<i>Třídnické hodiny</i>	<i>Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)</i>
1. ročníky	Vztahy ve třídě, šikana, návykové látky, záškoláctví
2. ročníky	Poruchy příjmu potravy, návykové látky (virtuální drogy)
3. ročníky	Výchova proti projevům násilí, kriminalitě a delikvenci
4. ročníky	Sexuální prevence, xenofobie, rasismus

3. 2. Specifická prevence pro žáky reagující na individuální situaci ve třídě

Aktivity, které nejsou součástí učebního plánu ani rámcové prevence v třídnických hodinách a reagují na zvláštní situaci ve třídním kolektivu či mezi třídními kolektivy, kterou je třeba neprodleně řešit. Tyto programy (např. sociometrie) zajišťuje metodik prevence ve spolupráci s třídním učitelem a výchovným poradcem. Využití dotazníku, ke zjištění problému ve třídě, po zpracování zaměření se na aktuální vývoj situace.

3.3. Nespecifická prevence průběžná

- kroužky- sportovní, umělecké, jazykové, modelářské, PC
- jednorázové akce - sportovní, kulturní
- jiné instituce

STRATEGIE A METODY PREVENCE

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem (v 1. ročníku máme pro žáky + třídní učitele adaptační kurz k prevenci rizikových forem chování v nově vzniklých žákovských kolektivech).

Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Skupinová práce

Projektové vyučování a celoškolní projekty

Podporujeme intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolní projekty např. Active Citizen, veřejné sbírky (akce školního parlamentu) navíc podporují spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky (účast žákův SOČ). Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Je důležitým prvkem pro skupinovou práci.

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.)

Datum: 1. 9. 2014

Jméno a podpis ředitele školy: Mgr. Václav Křupka

Jméno a podpis školního metodika prevence: Mgr. Ilona Ambrožová

Příloha č. 1

ODKAZY NA PLTNOU LEGISLATIVU

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

<http://www.prevence-praha.cz/legislativa/12-ministerstvo-kolstvi-mladee-a-tlovychovy>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY		
MŠMT	Přehled aktuálních dokumentů k prevenci rizikového chování na webových stránkách MŠMT. V současné době probíhá připomínkové řízení k novému metodickému pokynu k prevenci rizikového chování.	
561/2004 Sb.	Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) § 5 Školní vzdělávací programy, jejich vazba na RVP, jejich obecný obsah, odpovědnost za jeho vydání a zveřejnění. § 12 Vlastní hodnocení školy, hodnocení ČŠI, vypracování výroční zprávy. § 30 Školní řád (vnitřní řád v případě ostatních školských zařízení), jeho náležitosti, odpovědnost a povinnost zveřejnění. § 116 Školská poradenská zařízení zajišťují pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost, poskytují odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhají při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a přípravě na budoucí povolání. Školská poradenská zařízení spolupracují s orgány sociálně-právní ochrany dětí a orgány péče o mládež a rodinu, zdravotnickými zařízeními, popřípadě s dalšími orgány a institucemi.	(s účinností od 1.1.2005)
49/2009 Sb.	Zákon kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb.	(S účinností od 5. března 2009)
Novela vyhlášky 72/2005 Sb.	Novela vyhlášky č. 72/2005 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních Podle www.msmt.cz : <ul style="list-style-type: none">• Vyhláška nabízí možnost větší informovanosti klientů poradenských služeb o obsahu doporučení poradny a o jejich dalších možnostech v rámci vyšetření• Klienti mohou využít nově zavedený „institutu výhrad“ k doporučením – mohou například vyjádřit svůj nesouhlas s doporučením poradny• Informace o poradenských službách musí být klientům poskytované srozumitelně a jednoznačně• Stanovují se časové lhůty – poradenská služba musí být zahájena do 3 měsíců od doporučení, do 1 měsíce od	(s účinností od 1.9.2011)

	<p>ukončení vyšetření musí být vydaná zpráva</p> <ul style="list-style-type: none"> Do poraden mohou chodit (kromě běžných žáků) nově i žáci zdravotně a sociálně znevýhodnění, přičemž jim bude poskytnuta potřebná odborná pomoc Novela vyhlášky již vyšla ve Sbírce zákonů, platit má od 1. 9. 2011 	
72/2005 Sb.	<p>Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních</p> <p>§ 1 O poskytování poradenských služeb (komu jsou poskytovány a za jakých podmínek, povinnost podrobně informovat příjemce služeb). § 2 Obsah poradenských služeb § 5 Poradna</p> <p>Odst. a, b, c- spektrum poradenských služeb poskytovaných poradnou</p> <p>Odst. d): Poradny poskytují metodickou podporu škole</p> <p>Odst. e): Prostřednictvím metodika prevence zajišťuje (poradna) prevenci sociálně patologických jevů, realizaci preventivních opatření a koordinaci školních metodiků prevence.</p> <p>§ 7 O poskytování poradenských služeb ve škole, jejich personálním zajištění a zaměření (Odst. b): primární prevenci sociálně patologických jevů)</p> <p>Příloha č. 1 k vyhlášce č. 72/2005 Sb. Standardní činnosti poraden Informační a metodická činnost. Příprava podkladů pro vzdělávací opatření, dokumentace apod.:</p> <p>8) Metodická pomoc při tvorbě preventivních programů škol. Příloha č. 3 k vyhlášce č. 72/2005 Sb. Stanovuje činnosti školního metodika prevence (metodické, koordinační, informační, poradenské atd.), standardní činnosti školního psychologa (konzultační, poradenské, intervenční, metodické, vzdělávací atd.).</p>	(s účinností od 17.2.2005)
Novela vyhlášky 73/2005 Sb.	<p>Novela vyhlášky č. 73/2005 o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadaných:</p> <p>Podle www.msmt.cz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nově se vyhláška věnuje kromě zdravotně postiženým také podmínkám vzdělávání dětí, žáků a studentů zdravotně a sociálně znevýhodněných Vyhláška zakazuje vzdělávat děti bez mentálního postižení podle vzdělávacího programu určeného pro žáky takto postižené Rozšiřuje se okruh činnosti asistenta pedagoga pro žáky 	(s účinností od 1.9.2011)

	<p>s těžkým zdravotním postižením o pomoc při sebeobsluze a pohybu žáků s těžkým zdravotním postižením</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nově se doplňuje termín „středně těžké mentální postižení“ (v původní vyhlášce vynecháno nedopatřením) - Zpřesňuje se složení týmu pedagogických pracovníků působících ve třídě zřízené pro žáky s těžkým zdravotním postižením (mohou zde působit 3, z nichž alespoň 1 je asistent pedagoga) - Novela vyhlášky bude zveřejněna ve Sbírce zákonů, platit má od 1. 9. 2011 	
73/2005 Sb.	Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných	(s účinností od 17.2.2005)
263/2007 Sb.	Vyhláška kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí. Stanovuje povinnost spolupráce s ostatními pedagogickými pracovníky, s výchovným poradcem, se školním metodikem prevence, s metodikem informačních a komunikačních technologií, spolupráce se zákonnými zástupci žáků, odborná péče o kabinety, knihovny a další zařízení sloužící potřebám vzdělávání, výkon prací spojených s funkcí třídního učitele a výchovného poradce, účast na poradách svolaných vedoucím zaměstnancem školy nebo školského zařízení, studium a účast na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.	(s účinností od 1.11.2007)
15/2005 Sb.	Vyhláška kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy. Obsahem výroční zprávy podle této vyhlášky musí být i vyhodnocení plnění dalších úkolů, například prevence sociálně patologických jevů, environmentální a multikulturní výchovy, vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin a výchovy k udržitelnému rozvoji.	(s účinností od 11.1.2005)
563/2004 Sb.	Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů Tento zákon upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení a na pracovníky v zařízeních sociální péče. Vymezuje pedagogickou činnost, kdo ji vykonává, vymezuje obecné podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.	(s účinností od 1.1.2005)
317/2005 Sb.	Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků § 9 O studiu k výkonu specializovaných činností (tvorba a následná koordinace ŠVP, prevence sociálně patologických jevů), jeho délce (250 hodin) a způsobu zakončení.	(s účinností od 1.9.2005)

412/2006 Sb.	Vyhláška kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb.	(S účinností od 1. září 2006)
109/2002 Sb.	Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních Tento zákon stanoví podmínky činnosti ve školských zařízeních v oblasti předcházení vzniku a rozvoji negativních projevů chování dítěte nebo narušení jeho zdravého vývoje, zmírňování nebo odstraňování příčin nebo důsledků již vzniklých poruch chování. Dále definuje zařízení pro preventivně výchovnou péči, podmínky pro její vykonávání a dále také práva a povinnosti dětí umístěných v zařízení.	(s účinností od 1.7.2002)
383/2005 Sb.	Zákon kterým se mění zákon č. 109/2002 Sb.	(S účinností od 1. prosince 2005)
458/2005 Sb.	Tato vyhláška upravuje podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče (dále jen "středisko") a stanoví vzorový vnitřní řád střediska. Dále upravuje podrobnosti o obsahu a rozsahu činnosti střediska, o podmínkách, za kterých středisko poskytuje své služby, o organizaci a podmínkách provozu střediska, stanoví kritéria pro přijímání osob uvedených v odstavci 2 do střediska a podrobnosti o jejich propouštění ze střediska.	(s účinností od 28.11.2005)
438/2006 Sb.	Vyhláška kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních. Stanovuje organizační postupy diagnostických ústavů, zvláště při práci s dětmi vyžadujícími výchovně léčebný režim v důsledku jejich neurologického poškození a psychického onemocnění, dětmi se závažnými poruchami chování, dětmi s extrémními poruchami chování.	(s účinností od 13.9.2006)
60/2006 Sb.	Vyhláška o psychické způsobilosti pedagogických pracovníků	(S účinností od 8. března 2006)
Metodický pokyn MSMT-22294/2013-1	Metodický pokyn k řešení šikanování na školách a školských zařízeních	(Schválen 2.7.2013)